

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Serghei Popescu

(art. 27, 187 alin. (2) lit. f) și art. 27, 171 alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-298/2023

Nr. PIGD 1-18175463-01-Ira-17022023)

Recursuri inadmisibile depuse până la 01 septembrie 2023; Pretinsa nulitate a rechizitoriului din cauza lipsei ordonanței de constituire a grupului de procurori; Distincția dintre desemnarea procurorului în cadrul procuraturii competente și încălcarea normelor privind sesizarea instanței; Posibilitatea Curții Supreme de Justiție de a remedia omisiunea instanței de apel la examinarea acestui argument; Recursul procurorului inadmisibil deoarece nu corespunde art. 420 alin. (4) CPP; Încălcarea art. 81 alin. (3) CP nu a influențat pedeapsa definitivă.

30 iulie 2026

Au judecat anterior cauza judecătorească

Prima instanță – Irina Țonov

Instanța de apel – Alexandru Spoială, Mihail Diaconu, Dorin Dulghieru

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Serghei Popescu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Vladislav Gribincea,

Alexandru Negru, *judecători,*

constată următoarele:

PARTEA INTRODUCATIVĂ

1. Serghei Popescu s-a născut în anul 1975 în mun. Chișinău. El a fost învinuit de tentativă de jaf (art. 27, 187 alin. (2) lit. f) Cod penal) și de tentativă de viol (art. 27, 171 alin. (1) Cod penal).

2. Serghei Popescu a fost apărat de avocatul Vladislav Nevreanschi.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Serghei Popescu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate și condamnat, prin cumul parțial al pedepselor, la șapte ani de închisoare, fără amendă. La 19 decembrie 2022, curtea de apel a respins apelurile apărării.

4. La 14 ianuarie 2023, avocatul Vladislav Nevreanschi, în interesele condamnatului, a declarat recurs. El a solicitat casarea deciziei, achitarea condamnatului în baza art. 27, art. 187 alin. (2) Cod penal și calificarea acțiunilor imputate în baza art. 27, art. 171 alin. (1) Cod penal drept contravenție.

5. La 09 februarie 2023, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală. El a solicitat casarea deciziei în latura individualizării pedepsei și remiterea cauzei la rejudecare.

6. Urmărirea penală în cauza nr. 2018480307 (art. 27, 171 alin. (1) Cod penal) a fost pornită la 23 martie 2018. Urmărirea penală în cauza nr. 2018480708 (art. 27, 187 alin. (2) lit. f) Cod penal) a fost pornită la 02 iulie 2018. La 03 iulie 2018, cauzele au fost conexe (f.d. 68, vol. I). Urmărirea penală s-a terminat la 27 iulie 2018. Prima instanță a examinat cauza în perioada 01 august 2018 – 27 decembrie 2021. Instanța de apel a examinat cauza între 08 februarie și 19 decembrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 17 februarie 2023.

ÎN FAPT

a. Desfășurarea urmăririi penale

7. Conducerea urmăririi penale a fost exercitată inițial de Pavel Vinițchi, procuror în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Ciocana. La 10 iulie 2018, Aurel

Ciocan, procuror adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Ciocana, a emis o rezoluție prin care a indicat procurorului Alexei Axentiev să pregătească ordonanța de constituire a grupului de procurori și să preia conducerea urmăririi penale (f.d. 85, vol. I). Ordonanța de constituire a grupului de procurori sau un alt act formal prin care Alexei Axentiev a fost desemnat să conducă urmărirea penală nu se regăsește la materialele cauzei. La 27 iulie 2018, Alexei Axentiev a emis ordonanța de punere sub învinuire a lui Serghei Popescu, l-a audiat în calitate de învinuit și a întocmit rechizitoriul.

b. Învinuirea adusă

8. Serghei Popescu a fost învinuit că, la 22 martie 2018, aproximativ la ora 23:40, aflându-se în apropierea unui bloc locativ din mun. Chișinău, acționând cu intenția de a sustrage în mod deschis bunurile altei persoane, s-a apropiat de Ecaterina Tamilina și a încercat să-i smulgă din mâini ranița în care se aflau bunuri în valoare totală de 2.830 de lei. Deoarece victima a opus rezistență fizică, el nu a realizat sustragerea. Acțiunile lui Serghei Popescu au fost calificate în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

9. Tot el, la 22 martie 2018, aproximativ la ora 23:41, după realizarea tentativei de jaf, urmărind scopul spontan de a întreține un raport sexual cu victima, Serghei Popescu a aplicat constrângere fizică și a doborât-o la pământ pe Ecaterina Tamilina. El i-a desfăcut nasturele și fermoarul pantalonilor și a introdus mâna în zona pubiană. Ulterior, și-a desfăcut șlițul blugilor, intenționând să întrețină un raport sexual cu victima. Acțiunile sale au fost întrerupte de Iulian Bivol, care l-a reținut în flagrant. Aceste acțiuni au fost încadrate în baza art. 27, 171 alin. (1) Cod penal.

c. Probele

10. La 23 martie 2018, Ecaterina Tamilina a sesizat organul de urmărire penală despre incidentul produs la 22 martie 2018. Ea a declarat că, în timp ce se afla în fața unui bloc locativ din mun. Chișinău, o persoană necunoscută i-a apucat geanta în care se aflau bunuri personale și a încercat să i-o smulgă. Ulterior, persoana a doborât-o la pământ, a început să-i deschidă pantalonii, a tras-o de centură și i-a introdus mâna în regiunea intimă (f.d. 3, vol. I).

11. La 23 martie 2018, Ecaterina Tamilina a fost audiată în calitate de parte vătămată. Ea a declarat că, după antrenamentul de fitness, s-a deplasat spre domiciliu. La intrarea în bloc, ea și-a mutat geanta din spate în față pentru a căuta cheile. Un bărbat aflat în stare de ebrietate a întrebat-o dacă are nevoie de ajutor. Ea i-a spus să nu se apropie. Bărbatul s-a apropiat, a apucat geanta și a început să o smulgă. În geantă se aflau articole vestimentare în valoare de 2.830 de lei. Ulterior, el a fost doborât la pământ. Bărbatul a început să se urce asupra ei, a apucat-o de centura pantalonilor și a introdus mâna în zona intimă. Ea l-a împins, l-a lovit și a strigat după ajutor. Două persoane au intervenit și l-au îndepărtat. Bărbatul necunoscut s-a ghemuit și a adormit. Incidentul a durat aproximativ șase

minute. Aproximativ un minut sau mai puțin inculpatul a încercat să-i smulgă geanta, iar aproximativ cinci minute s-au aflat la pământ (f.d. 8-10, vol. I). La 29 martie 2018, partea vătămată a fost audiată suplimentar. Ea a precizat că persoana necunoscută i-a introdus mâna în regiunea intimă peste ciorapi. El a pus mâna pe organul ei genital și a mișcat degetele timp de aproximativ cinci secunde, în timp ce ea se opunea. Ea nu a observat dacă bărbatul și-a deschis pantalonii, deoarece acesta o ținea cu o mână, iar cu cealaltă a introdus mâna în pantaloni. Ea nu a observat dacă organul său genital se afla în stare de erecție deoarece era în stare de șoc (f.d. 11-12, vol. I).

12. La 03 iulie 2018, Ecaterina Tamilina a fost audiată din nou. Ea a reiterat împrejurările deplasării spre domiciliu și apropierea persoanei aflate în stare de ebrietate. A confirmat că persoana necunoscută a apucat geanta și a încercat să i-o smulgă. Acesta nu a reușit deoarece ea o ținea strâns. Ulterior, ea a fost doborâtă la pământ, iar persoana a căzut peste ea și, continua să încerce să-i sustragă geanta. Ea nu a putut preciza de câte ori inculpatul a tras de geantă, dar a menționat că au fost mai multe încercări, inclusiv în timp ce se aflau la pământ. Ea nu își amintește exact de câte ori, deoarece era speriată și se afla în stare de șoc (f.d. 74-75, vol. I).

13. La 06 noiembrie 2019, în prima instanță, partea vătămată a declarat că l-a văzut pentru prima dată pe inculpat în seara incidentului. În apropierea intrării în bloc, el a întrebat-o dacă o poate ajuta. Ea i-a cerut în repetate rânduri să nu se apropie, însă inculpatul a ignorat-o și a început să tragă rucsacul din mâinile sale. Ei au tras de rucsac aproximativ trei-patru minute, după care rucsacul a ajuns la pământ. Ea nu ține minte cine l-a aruncat. Ulterior, între ei a început o luptă, în timpul căreia inculpatul a doborât-o la pământ, s-a urcat deasupra ei și a început să-i introducă mâna în pantaloni. Ea a strigat după ajutor și l-a lovit cu cheile în partea stângă a capului. Trei persoane au intervenit, iar două dintre acestea l-au îndepărtat pe inculpat. După ce a fost îndepărtat, acesta s-a ghemuit și a adormit în stradă. Inițial, ea a crezut că inculpatul urmărea să-i sustragă rucsacul, deoarece trăgea de acesta. După ce rucsacul a ajuns la pământ și inculpatul a realizat acțiuni cu caracter intim, ea a înțeles că scopul acestuia era altul. Din rucsac nu a dispărut nimic. Inculpatul mirosea a alcool, vorbea greu și se clătina. Ea nu ține minte dacă, la urmărirea penală, a precizat că inculpatul avea intenția de a sustrage rucsacul, însă a spus adevărul și a descris conținutul rucsacului la întrebarea organului de urmărire penală (f.d. 155-156, vol. I). La 24 februarie 2020, partea vătămată a fost audiată suplimentar. Ea a declarat că nu își amintește dacă a spus organului de urmărire penală că inculpatul a încercat să-i sustragă rucsacul și nici dacă a menționat rucsacul în plângerea inițială. Ea a precizat că inculpatul nu i-a cerut și nu a încercat să-i sustragă alte bunuri (f.d. 157, vol. I).

14. Potrivit raportului de evaluare psihologică a părții vătămate, la momentul evaluării nivelul de stres, anxietate și depresie se aflau în limitele normalității. Partea vătămată a descris stări de tensiune și anxietate legate de incidentul din 22

martie 2018. Raportul menționează că incidentul i-a afectat negativ echilibrul psihoemoțional și funcționarea cotidiană, fiind semnalate tulburări de somn, atenție, tensiune și îngrijorare. A fost recomandată consiliere psihologică pentru diminuarea stresului posttraumatic (f.d. 21-23, vol. I).

15. Martorul Iulian Bivol a declarat că, în seara de 22 martie 2018, se afla împreună cu Galina Steclear într-un automobil parcat pe teritoriul școlii nr. 82 din sectorul Ciocana, mun. Chișinău. În timp ce se aflau în mașină și ascultau muzică, el a auzit strigătele unei femei care cerea ajutor. El a coborât din automobil și s-a îndreptat în direcția de unde veneau strigătele. El a parcurs aproximativ 35 de metri pe o alee până în fața scării unui bloc locativ, unde a observat o femeie culcată pe spate, iar un bărbat se afla așezat peste picioarele ei și nu-i permitea să se ridice. Bărbatul încerca să o dezbrace la pantaloni, însă, din cauza întinericului, nu a înțeles ce anume încerca să deschidă. Femeia striga și încerca să se elibereze. El a intervenit și l-a îndepărtat pe bărbat de pe victimă. Bărbatul se afla în stare de ebrietate, iar peste o perioadă scurtă a căzut și a adormit. El nu a văzut dacă acesta avea fermoarul deschis și nici dacă organul său genital era în erecție (f.d. 24-27, vol. I). În prima instanță, martorul a menținut aceste declarații. El a precizat că inculpatul era așezat cu picioarele lateral, peste picioarele victimei, și încerca să-i deschidă pantalonii, în timp ce ea încerca să-l împingă și striga în limba rusă să o lase. Partea vătămată i-a spus că inculpatul a urmărit-o după ce ea a coborât din transportul public și că a încercat să o violeze. Bărbatul respectiv se afla în stare de ebrietate, nu răspundea la întrebări, mergea nesigur și nu își putea menține echilibrul. În timp ce s-a deplasat să cheme doi polițiști aflați în apropierea automobilului său, inculpatul a plecat de la locul incidentului. Bivol a alergat după el împreună cu polițiștii și l-a găsit sub balconul unui bloc, după care l-au adus înapoi la locul faptei (f.d. 177-179, vol. I).

16. Martora Galina Steclear a confirmat că, în seara de 22 martie 2018, se afla împreună cu Iulian Bivol și că au auzit o femeie strigând după ajutor. Bivol a alergat spre blocul de unde veneau strigătele, iar ea a pornit după el, însă s-a întors la automobil pentru a lua telefonul. Când a ajuns în fața blocului, Bivol se afla împreună cu partea vătămată, care era speriată și în stare de șoc, iar inculpatul se afla la pământ și prezenta semne de ebrietate. Partea vătămată a relatat că inculpatul a încercat să-i ia geanta, a doborât-o la pământ și a încercat să-i dea jos pantalonii. Ea a apelat serviciul 112 (f.d. 28-30, vol. I). În prima instanță, martora a confirmat în esență aceste împrejurări. Ea a precizat că, până a ajuns la scara blocului, nu a văzut nemijlocit incidentul. Din locul în care se afla distingeau doar trei siluete. În timp ce așteptau echipajul solicitat prin 112, inculpatul a încercat de mai multe ori să plece. Între timp, lângă automobilul lor s-au apropiat doi polițiști și, împreună cu Bivol, l-au prins pe inculpat în apropierea unei stații electrice, unde acesta se ascunsese sub balconul unui bloc, și l-au adus înapoi. Inculpatul se afla în stare avansată de ebrietate, mergea

clătinat și, la sosirea echipajului solicitat prin 112, era conștient. Partea vătămată a relatat că a observat că era urmărită de inculpat și a încercat să-și schimbe traseul spre casă pentru a scăpa de acesta. Bivol i-a spus că, atunci când a intervenit, partea vătămată se afla la pământ, inculpatul era deasupra ei, iar pantalonii victimei erau descheiați (f.d. 171-173, vol. I).

17. La faza de urmărire penală, Serghei Popescu a refuzat inițial să facă declarații (f.d. 37-38, 64-65, 79, vol. I). La 27 iulie 2018, după pornirea urmăririi penale pentru tentativa de jaf, Serghei Popescu a fost audiat în calitate de învinuit. El a recunoscut vina în comiterea tentativei de viol, însă a negat tentativa de jaf. El a declarat că, în seara de 22 martie 2018, se afla în stare avansată de ebrietate și nu își amintește cum a ajuns în preajma domiciliului părții vătămate, sau cum a doborât-o la pământ. El nu a avut intenția de a-i sustrage bunurile. A admis că ar fi putut apuca geanta, însă nu pentru a o lua, ci pentru a o da într-o parte, deoarece intenționa să atingă sânii ei. El nu-și amintește unde se afla geanta în raport cu el și partea vătămată și nici cum arăta aceasta (f.d. 88-89, vol. I).

18. În prima instanță, Serghei Popescu nu și-a recunoscut vina. El a declarat că, în seara incidentului, se afla în stare avansată de ebrietate și își amintește doar anumite momente. El s-a apropiat de partea vătămată pentru a face cunoștință, fără intenția să-i sustragă bunurile. El a negat că a apucat rucsacul, însă admite că este posibil să fi atins geanta. El a recunoscut că a doborât partea vătămată la pământ, însă a negat că ar fi introdus mâna în haine sau că i-ar fi descheiat pantalonii. Posibil că a îmbrâncit-o, dar nu ține minte. Din cauza stării de ebrietate, el nu își controla acțiunile și nu își amintește detaliile incidentului (f.d. 180, vol. I). În instanța de apel, Serghei Popescu și-a menținut declarațiile. El a precizat că s-a apropiat de partea vătămată și a vrut să facă cunoștință cu ea. Partea vătămată a pus rucsacul între ei, iar el l-a luat și l-a aruncat imediat la pământ, fără intenția de a-l sustrage. El nu a doborât-o intenționat pe partea vătămată, ci s-a împiedicat de picioarele ei. La sosirea poliției el dormea. Starea avansată de ebrietate nu îi permitea să comită faptele imputate (f.d. 26, vol. II). La 23 martie 2018, Serghei Popescu a fost examinat la Dispensarul Republican de Narcologie pentru stabilirea stării de ebrietate. Potrivit informației, el se afla în stare de ebrietate alcoolică de grad avansat, având o alcoolemie de 1,53 g/l (f.d. 4, 202 vol. I).

19. La 06 noiembrie 2019, în cursul examinării cauzei în prima instanță, avocatul Vladislav Nevreanschi a depus o referință asupra rechizitoriului. El a solicitat constatarea nulității rechizitoriului, deoarece la materialele cauzei nu este un alt act prin care Alexei Axentiev a fost desemnat să conducă urmărirea penală și să semneze rechizitoriul (f.d. 153–155, vol. I).

d. Sentința

20. La 27 decembrie 2021, prin [sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru](#),

Serghei Popescu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate. Pentru tentativa de jaf, el a fost condamnat la șase ani de închisoare, fără amendă, iar pentru tentativa de viol la patru ani de închisoare. În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost aplicată pedeapsa definitivă de șapte ani de închisoare, fără amendă.

21. Instanța a reținut că vinovăția lui Serghei Popescu pentru ambele fapte este dovedită prin declarațiile părții vătămate, ale martorilor și prin celelalte probe administrate. Ea a respins versiunea apărării privind lipsa intenției de sustragere. Inculpatul a smuls în mod forțat rucsacul din mâinile victimei și a intrat efectiv în posesia acestuia. Faptul că ulterior și-a îndreptat acțiunile împotriva victimei nu înlătură intenția de sustragere manifestată anterior. Instanța a considerat că sustragerea rucsacului și acțiunile ulterioare îndreptate împotriva libertății sexuale a victimei constituie două fapte distincte. Serghei Popescu a doborât victima la pământ și a întreprins acțiuni orientate spre întreținerea unui raport sexual contrar voinței acesteia. Infracțiunea nu a fost dusă până la capăt ca urmare a intervenției lui Iulian Bivol. Instanța a respins și argumentul apărării întemeiat pe starea avansată de ebrietate a inculpatului. Ea a apreciat că aceasta nu înlătură caracterul intenționat al faptelor săvârșite. Instanța a reținut starea de ebrietate drept circumstanță agravantă. La individualizarea pedepselor, instanța a ținut cont de gravitatea faptelor, lipsa circumstanțelor atenuante, săvârșirea infracțiunilor în stare de ebrietate și informațiile din cazier care atestau că anterior inculpatul a fost judecat pentru infracțiuni similare. Instanța nu s-a pronunțat asupra argumentului apărării privind nulitatea rechizitoriului.

e. Apelul și decizia instanței de apel

22. La 11 ianuarie 2022, inculpatul Serghei Popescu a declarat apel. El a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal să fie încetat, deoarece faptele sale ar constitui contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional. Inculpatul a susținut că nu a intenționat să sustragă geanta părții vătămate și nici să întrețină cu aceasta un raport sexual prin constrângere. El a invocat că se afla în stare de ebrietate avansată, iar acțiunile sale aveau un caracter haotic. Inculpatul a criticat și modul de desfășurare a urmăririi penale. El a susținut că organul de urmărire penală nu a anexat procesul-verbal întocmit de Dispensarul Republican de Narcologie, iar instanța a refuzat audierea medicului care l-a examinat.

23. La 13 decembrie 2022, avocatul Vladislav Navrenski a depus un apel suplimentar în interesele inculpatului. El a solicitat casarea sentinței și achitarea lui Serghei Popescu. Avocatul a invocat nulitatea actelor de urmărire penală. El a susținut că ordonanța de punere sub învinuire, procesul-verbal de prezentare a materialelor urmăririi penale, rechizitoriul și celelalte acte procesuale au fost întocmite de un procuror care nu avea competența necesară, în lipsa unei ordonanțe de constituire a grupului de procurori. Prima instanță nu s-a pronunțat

asupra acestui argument, deși acesta fusese invocat prin referința asupra rechizitoriului. Urmărirea penală a fost pornită inițial doar pentru tentativa de viol. La sesizarea organului de urmărire penală, partea vătămată nu a declarat că inculpatul a urmărit sustragerea rucsacului. Încadrarea juridică în baza art. 27, art. 187 alin. (2) Cod penal a fost dispusă ulterior, fără existența unor probe noi care să demonstreze intenția de sustragere. Avocatul a mai criticat aprecierea caracteristicii pozitive eliberate inculpatului și neglijarea datelor potrivit cărora acesta avea o alcoolemie de 1,53 g/l. El a susținut că starea avansată de ebrietate excludea posibilitatea comiterii faptelor imputate și că declarațiile părții vătămate nu confirmau intenția inculpatului de a sustrage rucsacul. În ceea ce privește acuzația formulată în baza art. 27, art. 171 alin. (1) Cod penal, avocatul a susținut că acțiunile inculpatului întrunesc elementele contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, și nu ale tentativei de viol.

24. În cadrul examinării apelului, avocatul Vladislav Navrenski a reiterat că instanța de fond a omis să se pronunțe asupra cererii privind nulitatea actelor de urmărire penală întocmite de procurorul Alexei Axentiev. Procurorul a susținut că actele indicate de apărare sunt procese-verbale, nu acte de dispoziție, că la efectuarea lor pot participa procurori diferiți și că această împrejurare nu atrage nulitatea actelor (f.d. 28, vol. I).

25. La 19 decembrie 2022, [Curtea de Apel Chișinău](#) a respins ca nefondate apelul inculpatului și apelul suplimentar al avocatului și a menținut sentința. Instanța a reținut că prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept, iar probele administrate confirmă atât intenția de sustragere a rucsacului, cât și acțiunile îndreptate spre întreținerea unui raport sexual împotriva voinței părții vătămate. Serghei Popescu a tras forțat de rucsacul victimei timp de câteva minute. El nu a plecat, a lăsat geanta jos, a continuat să aplice violență victimei, a doborât-o la pământ și a întreprins acțiuni în vederea realizării raportului sexual. Faptul că ulterior a lăsat rucsacul jos nu înlătură intenția de sustragere, deoarece la acel moment el devenise deja posesorul bunurilor victimei. Acțiunile ulterioare asupra victimei au constituit o faptă distinctă. Acestea au fost întrerupte prin intervenția martorului Iulian Bivol. Instanța a respins și argumentul potrivit căruia starea avansată de ebrietate l-ar fi împiedicat pe inculpat să comită faptele. Declarațiile martorului Iulian Bivol confirmă că, după incident, inculpatul s-a îndepărtat de la locul faptei, a fost urmărit și găsit ascuns sub balconul unei case. Instanța a considerat neîntemeiate atât solicitarea de achitare, cât și cea de recalificare a faptelor drept contravenție. Ea nu s-a pronunțat asupra argumentului privind nulitatea actelor de urmărire penală. Decizia motivată a fost pronunțată la 16 ianuarie 2023.

f. Recursurile

26. La 14 ianuarie 2023, avocatul Vladislav Nevreanski, în interesele condamnatului Serghei Popescu, a declarat recurs. El a solicitat casarea sentinței

și a deciziei, achitarea condamnatului în baza art. 27, art. 187 alin. (2) Cod penal și calificarea acțiunilor imputate în baza art. 27, art. 171 alin. (1) Cod penal drept contravenție. Avocatul a reiterat, în esență, argumentele invocate în apel. El a susținut că instanțele au apreciat eronat probele privind existența intenției de sustragere a rucsacului, au ignorat starea avansată de ebrietate a condamnatului și nu au analizat argumentele referitoare la nulitatea unor acte de urmărire penală. De asemenea, avocatul a invocat că partea vătămată a fost audiată fără traducător, iar instanța de apel a respins nejustificat cererea de reaudiere a acesteia.

27. La 09 februarie 2023, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală. El a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei în latura individualizării pedepsei și dispunerea rejudecării cauzei. Procurorul a susținut că instanțele de fond și de apel au individualizat greșit pedepsele aplicate condamnatului. Acestea nu au ținut seama de prevederile art. 81 alin. (3) Cod penal, potrivit cărora pedeapsa pentru tentativă nu poate depăși trei pătrimi din maximumul prevăzut de lege pentru infracțiunea consumată. Pentru ambele infracțiuni au fost stabilite pedepse care depășesc limitele legale.

28. La 17 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs. Instanța nu a primit vreo referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Cererile de recurs au fost depuse până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;”

30. În perioada relevantă, Codul de procedură penală prevedea următoarele:

„**Articolul 251.** Încălcărilor care atrag nulitatea actelor procedurale

(2) Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie, la sesizarea instanței, ... , atrage nulitatea actului procedural.

(3) Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară

pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

(4) Încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Articolul 270. Competența procurorului la exercitarea urmăririi penale

(8) În cauzele complicate și de mari proporții, procurorul ierarhic superior celui de a cărui competență este urmărirea penală poate dispune, prin ordonanță motivată, exercitarea urmăririi penale de către un grup de procurori și ofițeri de urmărire penală, indicând procurorul care conduce grupul.

(9) În caz de necesitate, procurorul poate exercita personal urmărirea penală în orice cauză penală.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Recursurile examinate au fost declarate în mai puțin de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

32. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

33. Recursurile declarate vizează aspecte distincte. Recursul formulat de apărare vizează, legalitatea condamnării și unele încălcări procedurale. Recursul formulat de procuror privește legalitatea pedepselor aplicate. În continuare, completul va analiza separat recursurile declarate.

a. Recursul avocatului

34. Apărarea nu a indicat vreun temei prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală. Din conținutul recursului rezultă că apărarea invocă omisiunea instanțelor de a examina argumentul privind nulitatea actelor de urmărire penală. Avocatul mai susține că instanțele au stabilit greșit existența intenției de sustragere și a intenției de a întreține un raport sexual prin constrângere. Alte critici privesc audierea părții vătămate fără interpret și refuzul instanței de apel de a o audia repetat. Aceste argumente vor fi examinate prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023. Curtea Supremă de Justiție a explicat sensul acestui temei de recurs în numeroase cauze (hotărârile nr. [1ra-231/2023](#), [1ra-1081/2023](#), [1ra-1309/2023](#)). Acest temei se referă la carențe de motivare sau erorile grave de fapt. Completul reiterează că suficiența probelor

nu poate fi examinată în recurs. În recurs, conform art. 434 Cod de procedură penală, este examinată doar „legalitatea” hotărârii atacate (decizia nr. [1ra-1309/2023](#), § 142).

35. Avocatul a criticat legalitatea actelor de urmărire penală întocmite de procurorul Alexei Axentiev. Apărarea susține că acesta nu avea dreptul să emită ordonanța de punere sub învinuire, să audieze învinuitul, să prezinte materialele urmăririi penale și să întocmească rechizitoriul. Lipsa ordonanței de constituire a grupului de procurori atrage nulitatea acestor acte. Acest argument a fost invocat în prima instanță și reiterat în apel. Instanțele nu s-au pronunțat asupra lui.

36. Instanța de apel trebuia să examineze acest argument. Obligația instanței judecătorești de motivare a hotărârii judecătorești presupune un răspuns la argumentele care, dacă ar fi admise, ar schimba soluția instanței (decizia nr. [1ra-1280/2023](#), § 33). Acesta este și standardul de motivare impus de art. 6 CtEDO (hotărârile [Moreira Ferreira v. Portugalia \(nr. 2\)](#), 2017, § 84; [S.C. IMH Suceava S.R.L. v. România, 2013](#), § 40). Totodată, instanța de apel poate respinge un argument printr-o motivare generală, atunci când își însușește raționamentul convingător al primei instanțe (hotărârile CtEDO [Garcia Ruiz v. Spania](#), 1999, § 26; [Stepanyan v. Armenia](#), 2009, § 35).

37. Omisiunea unui răspuns nu impune automat admiterea recursului și remiterea cauzei la rejudecare. Circumstanțele privind desemnarea procurorului Alexei Axentiev și actele întocmite de acesta sunt descrise la para. 7. Problema juridică este dacă lipsa ordonanței de constituire a grupului de procurori atrage nulitatea actelor întocmite de Alexei Axentiev și, în special, a rechizitoriului.

38. Art. 270 alin. (8) Cod de procedură penală prevede că urmărirea penală poate fi exercitată de un grup de procurori constituit prin ordonanța procurorului ierarhic superior. Norma reglementează modul de desemnare a procurorilor care exercită urmărirea penală. Ea nu prevede efectele lipsei ordonanței. Art. 270 alin. (9) Cod de procedură penală permite procurorului să exercite personal urmărirea penală. Prin urmare, problema nu ține de dreptul unui procuror de a efectua actele respective. Ea ține de modul în care Alexei Axentiev a fost desemnat să conducă urmărirea penală. Aceasta este o problemă de competență funcțională, nu de competență materială.

39. În perioada relevantă, efectele unei încălcări procesuale erau reglementate de art. 251 Cod de procedură penală. Potrivit alin. (1), încălcarea normelor procesuale atragea nulitatea doar dacă a afectat caracterul echitabil al procesului sau drepturile părților. Alin. (2) enumera cazurile de nulitate absolută. Printre acestea figurau încălcarea competenței după materie sau după calitatea persoanei și încălcarea prevederilor privind sesizarea instanței.

40. Apărarea susține că rechizitoriul este nul deoarece procurorul Alexei Axentiev nu a fost desemnat prin ordonanța prevăzută de art. 270 alin. (8) Cod de procedură penală. Avocatul asimilează lipsa acestui act cu lipsa dreptului

procurorului de a sesiza instanța.

41. Competența Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Ciocana, de a exercita urmărirea penală nu este contestată. Recurentul nu susține nici că urmărirea penală trebuia efectuată de un alt organ sau de o altă procuratură. Critica privește desemnarea unui procuror din cadrul aceleiași procuraturi.

42. Această situație diferă de cea în care rechizitoriul este întocmit de un procuror care nu are competență materială să exercite urmărirea penală. Într-o asemenea situație, procurorul nu are dreptul legal să sesizeze instanța (*mutatis mutandis*, decizia nr. [1ra-1815/2023](#), § 34). În prezenta cauză, problema ține de modul în care au fost repartizate atribuțiile între procurorii aceleiași procuraturi. Aceeași distincție rezultă din decizia nr. [4-1ril-1/2013](#). Curtea Supremă de Justiție a deosebit competența materială de competența funcțională. Ultima privește repartizarea atribuțiilor între procurori. Încălcarea acesteia nu atrage, prin ea însăși, nulitatea ordonanței de punere sub învinuire, a audierii învinuitului sau a rechizitoriului.

43. Rezoluția din 10 iulie 2018 confirmă că procurorul ierarhic superior i-a indicat lui Alexei Axentiev să preia conducerea urmăririi penale. Rezoluția nu înlocuiește ordonanța prevăzută de art. 270 alin. (8) Cod de procedură penală. Lipsa ordonanței reprezintă o neregularitate privind forma desemnării procurorului. Ea nu dovedește însă că Alexei Axentiev era lipsit de competența de a efectua acte de urmărire penală. Din contra, rezoluția denotă că Alexei Axentiev a fost desemnat de către procurorul ierarhic, cu atribuția de a prelua urmărirea penală.

44. Prin urmare, lipsa ordonanței de constituire a grupului de procurori nu constituie un caz de nulitate absolută. Ea putea fi examinată doar prin prisma nulității relative. Conform art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, conform versiunii la data finalizării urmăririi penale, nulitatea relativă trebuie invocată până la sfârșitul urmăririi penale, sub sancțiunea decăderii. La 27 iulie 2018, materialele urmăririi penale au fost prezentate inculpatului și avocatului său. Ei nu au formulat obiecții (f.d. 99, vol. I). Apărarea a omis termenul de invocare a nulității relative.

45. În orice caz, apărarea nu a explicat cum lipsa ordonanței a afectat drepturile inculpatului sau caracterul echitabil al procesului. Serghei Popescu a fost asistat de avocat. El a cunoscut actele întocmite de Alexei Axentiev și a avut posibilitatea să le conteste. În aceste circumstanțe, lipsa ordonanței nu atrage nulitatea actelor întocmite de Alexei Axentiev. Prin urmare, argumentul apărării este vădit neîntemeiat.

46. Un alt argument al apărării se referă la condamnarea lui Serghei Popescu pentru tentativa de jaf. Apărarea susține că acesta nu a urmărit sustragerea rucsacului. El doar a înlăturat rucsacul pentru a se apropia de partea vătămată.

47. Partea vătămată a declarat că Serghei Popescu a apucat rucsacul și a tras în

mod repetat de acesta, în timp ce ea opunea rezistență. Ea a descris aceste acțiuni imediat după incident, la audierile ulterioare și în prima instanță. La audierea din 03 iulie 2018, partea vătămată a precizat că Serghei Popescu a încercat de mai multe ori să-i ia rucsacul, inclusiv după ce conflictul a continuat la pământ. În prima instanță, ea a declarat că tragerea de rucsac a durat aproximativ trei-patru minute. Partea vătămată a relatat constant că Serghei Popescu a tras în mod repetat de rucsac, în pofida rezistenței sale. O asemenea conduită nu este compatibilă cu versiunea unei simple atingeri. Persistența acțiunilor și învingerea rezistenței victimei permit concluzia că acestea erau îndreptate spre luarea bunului.

48. Declarația părții vătămate potrivit căreia, după acțiunile cu caracter sexual, a înțeles că Serghei Popescu urmărea „un alt scop” nu infirmă această concluzie. Declarația redă percepția victimei asupra evoluției incidentului. Ea nu infirmă faptele descrise de aceeași persoană privind acțiunile anterioare îndreptate asupra genții. Calificarea juridică a intenției condamnatului nu depinde de aprecierea subiectivă a părții vătămate, ci de conduita obiectivă a acestuia.

49. Completul nu își însușește formularea instanței de apel potrivit căreia Serghei Popescu a devenit „posesor deplin” al bunurilor, iar jaful era consumat. Simplul fapt că bunul a ieșit, pentru un moment, din controlul fizic al victimei nu înseamnă că sustragerea s-a consumat. Pentru aceasta era necesar ca făptuitorul să dobândească posibilitatea reală de a folosi sau de a dispune de bun. Formularea instanței de apel este imprecisă. Ea nu afectează însă soluția. Instanța de apel a menținut condamnarea pentru tentativă, iar faptele stabilite confirmă că Serghei Popescu a început executarea nemijlocită a sustragerii, fără să o ducă până la capăt. Tragerea repetată de rucsac, învingerea rezistenței victimei și scoaterea bunului din mâinile acesteia constituiau acte îndreptate nemijlocit spre sustragere. Sustragerea nu s-a consumat deoarece făptuitorul s-a distras cu alte acțiuni iar ulterior faptele lui au fost curmate de martori.

50. În același context, avocatul a invocat audierea părții vătămate fără interpret și refuzul instanței de apel de a o audia repetat. Argumentul privind lipsa interpretului nu pune la îndoială veridicitatea declarațiilor părții vătămate. La 23 și 29 martie 2018, Ecaterina Tămilina a fost audiată cu participarea unui interpret autorizat. La 03 iulie 2018, ea a fost audiată fără interpret. Procesul-verbal conține însă mențiunea că declarațiile au fost consemnate din cuvintele sale, citite personal și semnate de ea. Cunoașterea suficientă a limbii române rezultă și din comportamentul părții vătămate. În dosar se regăsesc cereri completate de ea în limba română (f.d. 76, 158, vol. I). Partea vătămată a descris acțiunile asupra rucsacului în sesizarea inițială și la audierile efectuate cu participarea interpretului. Ea a fost ulterior audiată în prima instanță, în condiții de contradictorialitate. Ea nu a susținut că nu înțelege limba procesului și nu a solicitat un interpret. Apărarea a avut posibilitatea să îi adreseze întrebări, să confrunte declarațiile și să evidențieze eventualele neconcordanțe. Avocatul nu a indicat vreo întrebare pe care partea vătămată nu ar fi înțeles-o. Nici reaudierea părții vătămate în apel nu era necesară.

Partea vătămată a fost citată în instanța de apel. Avizul de recepție s-a restituit cu mențiunea „nereclamat”. Instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa ei. Apărarea nu a indicat ce împrejurare concretă trebuia clarificată. Instanța de apel nu a schimbat aprecierea credibilității părții vătămate în defavoarea condamnatului și nu a pronunțat o condamnare după o achitare. Ea a menținut soluția primei instanțe și a examinat declarațiile părții vătămate împreună cu celelalte probe.

51. Apărarea mai susține că starea avansată de ebrietate excludea intenția de a întreține un raport sexual prin constrângere. Acțiunile lui Serghei Popescu trebuiau calificate drept huliganism nu prea grav. Argumentele sunt neîntemeiate. Instanța de apel a constatat că Serghei Popescu a doborât partea vătămată la pământ, a împiedicat-o să se ridice, a încercat să-i descheie pantalonii și a introdus mâna în zona intimă, în timp ce aceasta se opunea și cerea ajutor. Aceste împrejurări sunt confirmate de declarațiile părții vătămate și de cele ale martorului Iulian Bivol, care a intervenit și a întrerupt acțiunile condamnatului. Alcoolemia de 1,53 g/l confirmă starea avansată de ebrietate. Ea nu demonstrează însă lipsa intenției. Conduita lui Serghei Popescu a fost orientată spre un scop concret și a continuat până la intervenția martorului. Nici comportamentul ulterior nu susține versiunea apărării. Condamnatul a părăsit locul faptei și a fost găsit ascuns sub balconul unui bloc. Faptele stabilite nu constituie o simplă tulburare a ordinii publice. Ele au fost îndreptate împotriva libertății sexuale a unei persoane determinate. Prin urmare, și în această parte criticile apărării sunt neîntemeiate.

b. Recursul procurorului

52. Potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, procurorul care nu a folosit calea apelului poate declara recurs împotriva deciziei instanței de apel numai dacă aceasta a admis apelul declarat de partea apărării.

53. Procurorul nu a declarat apel împotriva sentinței. Cauza a fost examinată în apel numai în baza apelului inculpatului și a apelului suplimentar declarat de avocat. Nici în apelurile depuse de apărare acest argument nu a fost invocat și nu a constituit obiect de examinare în apel. Instanța de apel a respins ambele apeluri și a menținut sentința. În asemenea circumstanțe, acest aspect nu poate fi invocat în recurs, după cum prevede art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală. Prin urmare recursul procurorului este inadmisibil.

54. Mai mult decât atât, eroarea admisă de instanța de fond la determinarea maximului pedepsei pentru tentativele de infracțiune reținute, a fost anihilată de modalitatea aplicării la caz a art. 84 alin. (1) Cod penal. Pentru tentativa de jaf, pedeapsa nu putea depăși cinci ani și trei luni de închisoare, iar pentru tentativa de viol de trei ani și nouă luni de închisoare. Pedepsele de șase ani și, respectiv, patru ani stabilite pentru aceste infracțiuni depășesc limitele legale. Eroarea nu a determinat însă stabilirea unei pedepse definitive peste limitele legale. Aceași pedeapsă definitivă de șapte ani putea fi stabilită legal prin cumul parțial. Corectarea pedepselor individuale nu ar modifica durata pedepsei definitive iar

instanța a explicat motivul pentru care a stabilit pedepse maxime (vezi para. 21).

55. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) și 4) Cod de procedură penală, în numele legii,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursul avocatului Vladislav Nevreanschi în interesele condamnatului Serghei Popescu și recursul procurorului Alexandru Plîngău împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2022.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Vladislav Gribincea

Alexandru Negru

Digitally signed by Negru Alexandru
Date: 2026.07.30 18:40:26 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

